

Adámková, Iva

[Hugo de Saint Victore. De tribus diebus = O třech dnech]

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. N, Řada klasická.
1998-1999, vol. 47-48, iss. N3-4, pp. 123-

ISBN 80-210-2348-1

ISSN 1211-6335

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/114067>

Access Date: 19. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

na stanovisku neutrality, jež nebylo církevně pravověrné a že „bližší z obou odporujících si nauk byla jeho srdci nesporně remanence“ (s. 59). V poslední kapitole (s. 69–77) se autor zamýšlí nad transsubstanciací jako filosofickým problémem, zda má tento pojem vůbec smysl a neobsahuje-li spor. Po několika zajímavých filosofických úvahách dospěl Stanislav Sousedík k poznání, že „z filosofického hlediska není patrné, že by pojem transsubstanciace obsahoval spor“, že to „není termín typu čtverhranný kruh či kozlojelen, a proti jeho užití nelze mít a priori námitky“ (s. 77).

Publikace je doplněna podrobným poznámkovým aparátem.

Iva Adámková

Hugo ze Svatého Viktora *De tribus diebus* (překlad, úvod a poznámky Lenka Karfíková), Edice Oikúmené, Knihovna středověké tradice I. (řídí Lenka Karfíková a Hana Šedinová), Praha 1997.

Hugonův spis *De tribus diebus* (O třech dnech), chápaný mnohdy jako první středověký spis věnovaný estetice, byl vydán v českém i latinském znění, což umožní čtenáři nahlédnout do originálního latinského textu a sledovat překladatelskou práci Lenky Karfíkové. Překladatelka před text vložila poměrně obsáhlý úvod seznamující čtenáře s osobou Hugonovou, jedním z hlavních představitelů renesance 12. století. Hugo zřejmě nezasahoval přímo do politických sporů své doby, působil však zprostředkovaně na některé své současníky. Například Hugonův komentář k areopagitské Nebeské hierarchii zřejmě vhodně posloužil opatu Sugerovi ze Saint Denis v polemice proti Bernardu z Clairvaux a jeho odmítání nákladného umění. Suger, vášnivý stavitel a „architekt“ první gotické katedrály, se ve svých koncepcích inspiroval myšlenkami Dionýsia Areopagity o kráse a světle, které byly západu zprostředkovány Janem Scotem Eriugenou. A právě tohoto teologa Hugo jmenuje jako jediného „teologa naší doby“ (str. 13), ačkoli žil o tři století před ním. Hugona však nelze považovat pouze za komentátora, sám byl též enormně literárně činný (vzpomeňme za všechna jeho díla alespoň encyklopedickou příručku *Didascalicon de studio legendi*).

Jeho raný spis *De tribus diebus*, dříve přiřazovaný ke spisu *Didascalicon*, vede čtenáře od pozorování světa k Bohu, od viditelného k neviditelnému. Nezměřnost, krása a užitečnost stvoření poukazují na moc, moudrost a dobrotivost tvůrce. V úvodu k tomuto textu se čtenáři dostává poučení překladatelky, kterého je jistě zapotřebí k četbě Hugonova hierarchizovaného textu. Obsírnost a hloubka úvodní studie jasně dokládá překladatelčinu erudici, která je podtržena nejenom množstvím odkazů a poznámek, ale samozřejmě také obratným přetlumočením latinského textu 12. století do češtiny dnešní doby. Vhodně volenými ekvivalenty je jen podtržen elegantní Hugonův styl, z něhož vyzraňuje láska ke všemu stvořenému a neustálý údiv nad důmyslným uspořádáním světa.

Andrea Krúpová

Eduard Petrů, *Vzdálené hlasy*. Studie o starší české literatuře. Votobia 1996, 443 stran.

Profesor české literatury olomoucké Palackého univerzity Eduard Petrů shromáždil v této knize své studie, vzniklé za celou dobu jeho práce se starším českým písemnictvím. Zvolil z nich ty, jež považuje za stále aktuální pro jejich materiálový, většinou však spíše metodologický přínos. Kniha sama čtenáře snadno a velmi názorně poučí o tom, že autorovi vždy šlo a i dnes jde o metodu, a o teoretické uchopení a generalizaci jednotlivostí, vyskytujících se v literárním vývoji. Prozrazuje to ostatně název prvního oddílu knihy, „Čtenářská a badatelská interpretace starších literárních děl“. Že na tomto tématu, totiž na oscilaci interpreta mezi čtenářskou a badatelskou percepcí díla, autorovi zvlášť záleží a že se na tuto stránku věci ve své práci neustále ohlíží, vyplývá i z „Úvodní poznámky“ (str. 7–8): postmoderní trend, akcentující právě jen čtenářský zážitek, není